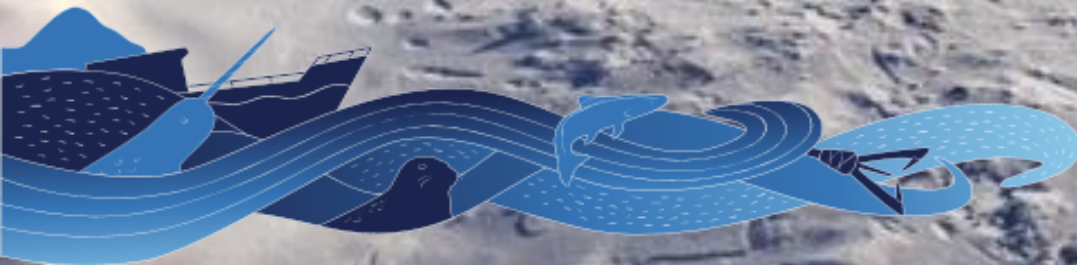

Nunavut Ikalukhiutit Malikgaliukgutainik
2025 Nunalaani Atadjutigiknikmut Inugiaknikmi
Ilihakatigiktunik Atugahuliuknikmut
Nunavut Titikgakgaikhimayunik Uniklutinik

Aulapkaiyini Naittuq:

Havakvit Nunavut Ikalukhiuktit Malikgaliukgutainik Havaktut Havakatigiktunik (Havaktut Havakatigiktunik) inikhivuktunik Malikgakhunik Nahugivuktunik Makpirganik Ubluikviani 2024, kanukgitunik uktutikhunik kitikmiulugit ilidjuhink havauhinik Nunavut Ikalukhiuktit Malikgaliukgutainik. Ahiagut avaakugutauvuktunik Malikgakhunik Nahugiyukhunik Makpirganik pilungnik talvanitunik havaktut titikgaktit panarinik, Havaktut Havakatigiktunik katimapkaivuktunik pingahunik nunalaani atadjutigiknikmut inugiaknikmi ilihakatigikpaktunik Nunavutmi kinikhiavuktunik kiuyayukhunik uktutikhunik.

Havakvinut kiuyauhimayunik ukakgiyauvuktunik inugiaknikmi ilihaktunik havagiyayunik huli. Katimayunik ukalukpaktunik ikayutauyukhunik kuyagiblugit pivuliavuktunik havaktunit Havaktut Havakatigiktunik, avaakugutauvuktunik ayuuknakhivuktunik hungmivuktainik hugiyayuitunik havagitiaktauyuitunik naluyaavuktunik havakvinit ikalukhiuktit malikgaliukgutainik. Katimayunik ukalukpaktunik ikayutauyukhunik nuutanik malikgaliukgutainik havaktungnikhiyukhunik Inuit ilikuaknikmut-pinahuaktungnikhiyukhunik munakgivuktukhunik Inuit ikalukhiuktit. Havagilugit atautikut, katimakutauyunik nahugiyukhunik ikayutauyukhunik nunalingni pilutik ikayutauyukhunik aulaktikgutikhunik uktutikhunik malikgaliukgutainik, ilaayunik havamingnut ilihakyumivuktunik iliktikpaktukhunik unikutunik munakgiyayukhunik atuktauyukhunik havagilugit upalungaikhimayukhunik havauhinik Tuunungani.

Havakvit Nunavutmi atadjutigikpaktunik inugiaknikmi ilihakatigiktunik ikayutauyukhunik aah ipiknaktuniki uktutikhunik naunaigutivuktunik kiuyayukhunik havaktut titikgaktit panarinik havagiblugit-munakgiblugit panarinik. Tahapkuat Havaktut Havakatigiktunik pilutik havagihimaklugit tuhaktitavuktukhunik katitiklugit kiuyayukhunik talvani Nunavutmi Inuit upalungaikhimayukhunik havagiblugit-aulaktikgutikhunik Nunavutmi Ikalukhiuktit Malikgaliukgutainik pivuliavuktunik.

Unnipkauhit

Aulaktikhimayunik *Nunavutmi Angiktauvuktunik* atuliktauyunik upalungaikhimayunik uvani 1993, talvanilu Nunatsiami Nunavut naudjutauhimayuk aulaktikhimayunik uvani 1999, ikalukhiuktit aulayuitunik havauhinik munakgiyauvuktunik talvunakukhutik adjikutainik malikgaliukgutainik taimani havauhinik atukpaktainik huli (unalu, *Nunatsiami Nunalaani Ikalukhiuktit Malikgaliukgutainik*, talvani *Taryukgalukmi Ikalukhiuktit Malikgaliukgutainik*, havauhiniklu *Taryukmiutanik Umayunik Malikgaliukgutainik*) pihimayunik havauhit tamakpianganik pihimaitunik nalaumungitunik talvani *Nunavut Angiktauvuktunik* uvunalu naunaitkutainik nalaumungitunik tamakpiavyainit ikayutauyukhunik aulaktikgutikhunik. Hugihuiklugit, nuutanguktikgiyukhunik malikgaliukgutikhainik ihaagiahukpaktunik upalungaikhimayukhunik pitiaktauvuktukhunik atukpaktainik Nunatakakhimayunik angunahuakpaktunik pargumivuktainik, ilingaitunik ungnigutivuktunik pinahuaknikmut Kanatami Nunatakakhimayunik nunalingni, piyukhunik naudjutyukhunik aah iliktiklutik havakhlugit kakungaikput atuktakhainik ikayutauyukhunik munakgiyukhunik ikalukhiuktit atuktakhainik Nunavutmi.

Havakvit *Nunavut Angiktauvuktunik*
 angikhimainaktunik Inuit
 angunahuakpaktunik pigumiyauvuktunik
 aulaktikgutikhunik huratigut
 munakgiyauvuktunik atuktauvuktunik
 kavamainit aklingnaktunik
 tikuakhivuktunik-havakhautinik
 pivuliavuktunik, pilingnik ilingaitunik
 pinahuaknikmut Ministaah Ikalukhiuktit,
 talvani Nunavut Huratigut
 Munakgiyauvuktunik Katimayit, Nunalaani
 Huratigut Havakvit (RWO), Anguniaktit
 Nanirgiaktutit Havakvit (HTO), talvungalu
 Nunavut Tunngavik Havakvik (NTI). Talvani

nuutanik malikgakhainik pilugit tamatkiumayunik pitiaknahuaklutik Inungnik angunahuakpaktunik
 pigumiyauvuktunik hurganik munakgiyauyukhunik atuktauyukhunik aulaktikgutunik *Nunavut
 Angiktauvuktunik*, havagilugitlu ilingaiklugit havagiblugit-munakgiblugit atuktauyukhunik ikalukhiuktinik
 ilidjuhikiniaklugit pigumiyauvuktunik ikalukluit. Havakvit Nunavut Ikalukhiuktit Malikgaliugutainik
 uktutayukhunik avatingnut aulaktikgutikhunik *Nunavut Angiktauvuktunik* talvuna ilingaikniaklugit
 Nunatakakhimayunik-hivunikuivuktunik ikalukhiuktit munakgiyauvuktunik, inungnit atiliuktukhunik
 havauhinik Angiktauvuktunik angikhugit nakukgutikhunik nunatakakhimayunik ihuakhaktauvuktunik.

Havakvit uktutikhunik malikgaliugutainik iliktikhimayunik naapkiyukhunik maliklugit pinahuaknikmut:

1. Mikiniqhauyaagani ihuilijutit atuqtuni iqaluliqijutini
2. Ikayukhugit aulaktikgutikhunik nuutanik hivumuktunik ika lukhiutinit
3. Nalaumanahuakhugit angunahuakpaktunik pigumiyauvuktunik huranik munakgiyauvuktunik
 atuktauvuktunik aulaktikgutikhunik pitiaknahuaklutik Nunatakakhimayunik Aviktuinikmut
 Angiktauvuktunik

Talvani Nunavut Ikalukhiuktit Malikgaliugutainik havagiyauyunik havaktut-aulaktikgutikhunik Havaktut
 Havakatigiktunik, aulaktikhimayunik uvani 2018 ublumimut huli atuktauvuktunik Ikalukhiuktit Taryumi
 Kanatami (DFO), NTI, Makivvik, talvani Kavamat Nunavut, talvanilu Itkilgit Nunaat Kavamat. Tahapkuat
 Nunavut Hurganik Munakgiyauvuktunik Katimayit, Nunavik Taryumi Nunalaani Hurganik Katimayit unalu
 Eeyou Taryumi Nunalaani Hurganik Katimayit ilauvuktunik kuniakgiaktukpaktunik.

Havaktut Havakatigiktunik havaktut-aulaktikgutikhunik aah Malikgakhuk Naahugiyukhunik Makpirganik
 pilingnik naunaitkotalinik, pihimayunik ilingaiyukhimayunik nalautagutauvuktunik, uktutikhunik
 malikgakhuk kakugu malikgaliugutainik, iniktiktauvuktunik talvanitunik hivumukpalianikmut kakugu
 aulaktikgutikhunik pivuliavuktunik. Malikhugit takupkaktitauvuktunik Malikgakhuk Naahugiyukhunik
 Makpirganik, Havaktut Havakpaktunik upalungaiyukpaktunik nunalaani atadjutigiknikmut inugiaknikmi
 ilihakatigikpaktunik Nunavutmi atadjutigiknikmut HTOs, RWOs, Inuit angunahuakpaktunik, alauyunitlu
 Inuit havaktitauvuktunik malikgakhuk tukhigiarutinik atuktakhainik aipanik hivumtunik iniktigiyunik
 Nunavut Ikalukhiuktit Malikgaliugutainik. Uvani Upingani 2025, pingahunik (3) atadjutigiknikmut
 inugiaknikmi ilihakatigiktunik katimavuktunik, atauhiukakhugit talvani Nunavut nunalaani: Kivalliq,
 Kitikmeot, talvanilu Qikiqtaaluk.

Talvani malikhugit uniklutunik naunaiyukhimayunik nunalaanit atadjutigiknimut inugiaknikmi ilihakatigikpaktunik ikayutauvuktunik titikgakhimayunik kanuktun tuhavuktugut inuknit. Una uniklutit upalungaiyukpaktunik angiktauyukhunik havaktunit Havaktut Kavakatigiktunik.

Pilgumikhimayunik Havaktut Havakpaktunik Atadjutigiknikmut tahapkunani Nunavut Inuit

Atadjutigiknikmut havakatigiknikmut Inungnik aulaktigutikhunik Nunavut Ikalukhiuktit Malikgaliugkutainik ikayutauvuktunik puiguktaunaitumik uktutikhunik malikgaliugkutainik pilingnik pitiaknahuaknikmut Inungnik angunahuakpaktunik pircumiyauvuktunik. Pilutik ammigivuktukhunik havaktut-munakhivuktunik upidjutaauvuktunik talvani Nunavut Ikalukhiuktit Malikgaliugkutainik, Havaktut Havakatigiktunik atadjutigiknikmut ihuinakgutivuktunik havaktut titikgaktit alauyuniklu panarinik havalihaliktilugit kakungiakgangut aulaktiktauvuktunik pivuliavuktunik. Havagiblugit nuutkayutu-nik atadjutigiknikmut ikayutauvuktunik uktutikhunik kiuyaayukhunik pidjutipkaivuktuk aah ukalukguumayunik ihumagiyaayukhunik hivuliuyukhunik iniktigutikhunik ilidjuhinik kakugu aulktigutikhuniklu.

Uvani Tutiaknakhiviani 2018, tahapkuat Havaktut Havakatigiktunik katimapkaivuktunik inugiaknikmi ilihakatigikpaktunik talvani Iqaluit pilingnik havaktitauvuktunik talvunga RWOs talvanilu Nunavut, unalu Anguvigaaq talvungalu Nunavik. Talvani ukakgiaktukhimayunik katimayakgiaktukhimatyunik kinikhiayukhunik kiuyaayukhunik naunaitkutainik, uktutikhunik, ilidjuhinik nuutanik malikgaliugkutainik. Adjikiviyaktunik uvani 2019, Havaktut Havakatigiktunik havagiblugit akuivuktunik ammigaitunik nunalingni atadjutigiknikmut puulaktakhugti talvani Nunavutmi

atadjutaayukhunik havakvinut HTOs Anguniaktit Nanirgiaktuktit Havakvit nunalingnilu piblugit kakungiakgangut aulaktikhugit pivuliavuktunik, malikgakhainik ilidjuhinik, alauyuniklu havakvinit uktutikhunik malukgaliugkutainik. Havauhinit tamatkiumayunik, Havaktut Havakatigiktunik puulaktakhutik 20 nik nunalingni, kihinguukhugit Iqaluit, Sanirajak, Kinngait, Igluligajuuq, talvanilu Auyuituk hilakluupakmut talvuna naliak havauhinit alunguktauvuktunik. Tukihigiarutinikk kauhimayauvuktunik avakugutaauvuktunik uvani 2018 inugiaknikmi ilihakatigikpaktunik atugahuliuknikmut uvani 2019 nunalingni puulaktakhugit havagiyauvuktunik titikgaktauvuktunik iniktigutikhunik Malikgakhuk Nahugiyukhunik Makpirganik.

Talvunganit atadjutigiknikmut Havaktut Havakatigiktunik havagihimakhugit nuutkayuitunik havaktut kakungiakgangut naunaiyukhimakhugit, aulaktigutininiklu talvanitunik ilidjuhinik kanukgitunik Niuvgutauvuktunik Ikalukhiuktit Pangnutauyunik. Uvani Ukiakhum 2023, Havaktut Havakatigiktunik aulaktigivuktunik malikgakhunik uktutikhunik talvani Nunavut Ikalukhiuktit Malikgaliugkutainik. Tahapkuat titikgaktunik tahapkununga HTOs talvungalu RWOs uvani Imakguktiviani uvani Hitkutilikviani 2024, ikayutaayukhunik nuutangutikhimayunik pivuliavuktunik havaktut-aulaktigutikhunik Nunavut Ikalukhiuktit Malikgaliugkutainik. Uvani Idjiguktiviani 2025, tamna Malikgakhuk Nahugivuktukhunik Makpirganik avakugutaauvuktuik pilingnik adjikiktunik katimakatauvuktunik. Tahapkuat Havaktut Havakpaktun ik kiuyaungitunik huli tuhayuitunik.

Ilauhimayuniklu, DFO unalu NTI ungmaktikgutunik nuutanik pihimayunik talvani Kivalliq Hurganik Katimayit Nunguyuup Ukiuk Tamatkiumayunik Katimadjutayunik (AGM) uvani Hikutilkviani 2024, talvani Kitikmeot Nunalaani Hurganik Katimayut AGM uvani Tutiaknakhiviani 2024, talvungalu Qikiqtaaluk Hurganik Katimayut AGM uvani Tutiaknakhiviani 2024.

2025 Nunalaani Nunavut Atadjutigiknikmut Inugiaknikmi Ilihakatigikpaktunik Atugakhuliuknikmut

Havaktut Kitikuktuk talvunga Kitikauyukyuk 2025, Havaktut Havakpaktunik katimupkaivuktunik pingahunik nunalaani atadjutigiknikmut inugiaknikmi ilihaktunik ukakgiblugit Malikgakhuk Nahugiyukhunik Mapirganik havaktitauvuktunik Nunavutmit nunalingni. Havagiblugit pinahuaknikmut inugiaknikmi ilihaktunik havagiyauvuktunik ungmaktikgutikhunik havagaifakpaktunik Malikgakhuk Nahugiyukhunik Makpirganik, apikutaavuktunik kiuyauvuktunik Inungnit, pilugit katitiklugit kiuyauvuktunik uktutikhunik. Talvanitunik ukakgiyauvuktunik ungmaktikgutunik ilaayunik Niuvgutauvuktunik Ikalukhiuktit Pangnutauyunik, munakgiyauyukhunik uniklutunik ikalukhiuktit havagivuktunik, upidjutauyunik havagiyauyunik aulakyuitunik ikalukhiuktit munakgiyauvuktunik nalautakgutaavuktunik naunaitkusaliknik hivulit-aulayuitunik malikgaliugutainik. Tuhayauvuktunik kanukgitunik ublumimut havagiyauvuktunik nunalingni humituniklu havakuivuktunik ihuakhiyauvuktunik ikayutauvuktunik hivumuktunik havagiyauyunik upalungaiyukhutik.

Aah malguk-nik ublunik inugiakkatimavuktunik ilikuakhugit nunalaaninikmi ilihakpaktunik Nunavutmi: Kangiqliniq (Kivalliq), Yalunaimi (Kitikmeot), talvani Iqaluit (Qikiqtaaluk) (takulugit Havakhautit 1 atani uma atuklugit kakugu naunaikhiyumaguvit). Havaktut Kavakatigiktunik katimayit havagiblugit-havakhautinik inugiaknikmi ilihakatigikpaktunik Nunavutmi Hurganik Munakhivuktunik Katimayit upautihimayunik takuyaktukhugit. Ilikuaktunik inugiaknikmi ilihakatigikpaktunik takupaktitauvukunik ilidjuhunik tamangnik ungmaktikgutunik katimadjutikhunik ukakgiyauyukhuniklu.

Nunalaani Atadjutigiknikmut	Nunalingni unalu/naliak Havakvit Angmaktikgutit ¹
Kivalliqmi Aviktuqhimayumi Kitikuktuk 5-6, 2025 Kagiqliniqmi, Nunavumi	Naujaat HTO
	Igluligaarjuq HTO
	Qamani'tuaq HTO
	Salliq HTO
	Tikiraajuaq HTO
	Arviat HTO
	Kangiqliniq HTO
	Kivalliq Hurganik Katimayit
Qitirmiut Avikturnia Kitikuktuk 19-20, 2025* Yalunaimi, Nunatsiami Nunatsiani	Kugluktuk HTO
	Ikaluktutiak HTO
	Uqhuqtuuq HTO
	Taloyoak HTO
	Kugaaruk HTO
	Kingauk HTO
	Umiingmaktuk HTO
	Kitikmeot Nunalaani Hurganik Katimayit

¹ Qausuittuq kaitkuyauhimayugulluit kihimi kaiyukungituk talvunga.

Qikiqtaaluk Nunalaani Kitikauyaktuk 15-16, 2025 Iqaluit, Nunavut	Auyuittuq HTO
	Ipiakjuuq HTO
	Mittimaatalik HTO
	Kangiqtugaapik HTO
	Qikiqtarjuaq HTO
	Pangnirtung HTO
	Kimmirut HTO
	Kinngait HTO
	Sanirajak HTO
	Igloodik HTO
	Sanikiluaq HTO
	Iqaluit HTO
	Qikiqtaaluk Hurganik Katimayit
	Qikiqtani Inuit Katimayit

* Aah malguk-nik ublungnik inugiaknikmi ilihakatikgipaktunik pangnutauyukhunik havaktukhunik Kitikmeot Nunalaani, kihimi hilakluukmut tuulikpaktunik, ammigaiyukhugit kinguukhugu atauhik avaalikhimayuk nunalingni pihimayainik katimahimayunik Ublungnik malguknik 2 katimupkaivuktunik upalungaiyukpaktunik havagihimakhugit nunalingni nuutangutik himayunik havauhinik titikgakhimayunik ungmaktikgutauvuktuniklu Hivuliuyunik Ublumi 1.

Kanukgitunik ukakgiyauvuktunik Ilauvuktunik

Atani uma titikgakaikhimayunik ukakgiyauyukhunik havagiblugit Havaktut Havakatigiktunik ungmaktikgutainik inugiaknikmi ilihakatikgipaktunik:

- **Havakuivuktunik Nunavutmi Ikalikhiuktit Malikgaliukgutainik**
 - Havaktut Havakatigiktunik naunaitkusaliknik havakuivuktunik uktutikhunik malikgaliukgutainik, kanuktun tikuakhinniakhimavuktunik pilutik:
 - Tamaatkiumayunik pitiaknahuaklugit Inungnit angunahuakpaktunik pircumiyauvuktunik havauhiniklu unguhikiyit munakhivuktunik atauyukhunik aulaktikgutikhunik itkumanahuaklutik Nunatakakhimayunik Aviktuinikmut Angiktauvuktunik;

- Ilingaitunik havagiblugit-munakgiblugit atukpaktakhainik ikalukhiuktit ilidjuhikginiaklugit pirgumiyauvuktunik ikaluit;
- Ilingaiklugit Inungnit-hivuniktuiyunik ikalukhiuktit munakgivuktunik; unalu
- Ilungunahuaklugu ayuuknakhitivuktunik aulayuitunik ikalukhiuyuktunik, ikayukhimaklugit aulaktikgutikhunik nuutanik hivumukpaktunik ikalukhiuktinit.

- **Talvanitunik Havakhautit Ildjuhiniklu**

- Havaktut Kavakatigiktunik havagifakhugit talvanitunik havakhautit ilidjuhiniklu atuktauvuktunik tamakpianganik Malikgakhuk Nahugivuktunik Makpirganik talvanilu piyukhunuk inugiaknikmi ilihakatigiktunik pilutik:
 - Puiguktaunaitumik ilauvuktunik piyukhunuk uingaihimalugit kauhimagayuvuktunik havauhiniklu;
 - Puiguktaunaitumik kakungugikput pilugit havauhinik nakuyumik nuumiktilikiyit havagiyukhainik ayuuknaktumik havauhinik ilidjuhiniklu uingaiktaunaktumik Kablunaktut, Inuktitut uvunalu Inuinnaktun;
 - Kinikhialutik uktutikhunik ilaulugit nunalingni ukauhinik; unalu
 - Naudjutlutik aah munakgilugit niuumngiyaakvikhunik katimavaktukhunuk humi.

- **Uktutikhunik havauhinik Malikgaliugutainik**

- Havaktut Havakatigiktunik uingaiyukhugit uktutikhuniknaunaitkutanik havauhinik malikgaliugutainik, kanukgiliugutauvuktunik havakvit talvanitunik Nunavutmi Nunatakakhimayunik Nunani Hilatainiklu Avaatainik Taryukgaluk Hikuu Nungumanginik Avaatingnutlu, talvanilu Nunavik Taryumi Nunalaani, talvanilu Eeyou Taryumi Nunalaani, Taryukgalukmi, James Kangikhuakyukgaluk, nunami tahinik Nunavutmi, imakakniiniklu nunatsiamilu talvanitunik Tunungani Kikiiktait hilaainik Inuvialuit Nunatutukauvuktunik Nunalaani.

- **Titigakgaihimagayunik Pilgumikhimagayunik Atadjutigiknikmut havauhinik Ikalukhiuktit Malikgaliugutainik**

- Tahapkuat Havaktut Havakatigiktunik titigakgaihimagayunik kiuyauvuktunik unalu/naliak ilidjuhninik ukagiyauvuktunik uvani 2018 RWO talvanilu Anguvigaq inugiaknikmi ilihakatigiktunik, talvunalu 2019 nunalingni atadjutigiknikmut puualaktakhugit.

- **Nuutanik Ikalukhiuktit Munagiyauvuktunik Atuktakhainik**

- Tahapkuat Havaktut Havakatigiktunik upalungaiyukpaktunik havagifakhugit nuutanik uktutikhunik kakungaiqput atukpaktakhainik, kanukgitunik nahugiyukhunuk maakitanahuaknikmut aulaktikgutikhunik ungunahuaknikmut pirgumiyauvuktunik ikayutauyukhunuk havagiblugit-munakgivuktunik atuktauvuktunik.

Uvani Aipanik Ubluanik 2 inugiaknikmi ilihakatigiktunik, ilauyunik katimavuktunik aviktukhugit mikhiblugit ukagiyauyukhunuk kakungaiqput uktutinik, havauhinik nahugivuktukhunuk ungmamayunik unipkaakatigiktukhunuk kiuyauyukhuniklu. Havaktut Havakatigiktunik havakuivuktunik ikhivukatigiblugit

ilikuaktunik mikauyunik aviktukhimayunik katimayunik kiuyukhunik apikutauvuktunik, titigaktauyukhunik kiuyauvuktunik kinikhiayukhunik ukalautigiyauvuktunik kihimi tahapkununa Niuvgutauvuktunik Ikalukhiuktit Pangnutauyunik, Munakgiyauyukhunik Uniklutiniklu, Naunaitkutak Nungudjutiliknik Ubluinik Atugakhunut Atuknianut.

Qanuq tuhaqhimayugut

1. Nunavut Ikalukhiuktit Malikgaliukgutainut Naunaitkutait:

- a. Havagiyauvaktunik, ilidjuhit ilauvuktunit pihimayunik tamakpiavyainit nakuyunik. Havakhimayunik titigakhimayunik ublumimut malikgalgit (unalu, *Nunatsiami Havakvit Ikalukhiutit Malikgainiklu*) pivuktunik ilaani ayuuknakhibuktunik tahapkunani Inuit. Ilauvuktunik kuyavuktunik tuuhavukumik nuutanik malikgaknik pilutik taamakpianganut pitiaknahuakpaktukhunik angunahuayuktunik pircumivuktainik.
- b. Taamakpianginit, Inuit ilauvuktunik avaakugutivuktunik kunaktuukhaugulluaktuk atukguungnaiklugit ikalukhiuknikmut naunaitkutamik atugakhunut atuknianut.
- c. Ammigaitunik angunahuakpaktunik talvani inuugiaknikmi ilihakatigiktunik atugakhuliuknikmut naunaiyukpagainik ublumimut malikgainik ihuakhakhimaitunik; uukalukhimayunik atuktauyukhunik nuutanik malikgakhainik ilauyukhunik havagiyauvuktukhunik ikayuktauhimaklutik ilauvuktukhunik ammigaiyumilugit Inuit ilauvuktukhunik ihaagianaktut aulaktikgiyami havakhautinik malikgakhainik malikgainiklu.
- d. Ilauvuktunik avaakugutivuktunik tahapkuat nunalingni piimayunik nuutanik malikgakhainik ayuuknaitumik ublumimut pivuliavuktunik ilingaitukhunik pinaktukhunik ikalukhiuyuktunik nikikhakhiuyuktunik nikikhaikgutinautumik havagiblugitlu niuvgutaugangumik ublumimut imalu kinguvaakhuvut havagivuktakhainiklu.
- e. Inuit ilauvuktunik uukalukpaktunik ihaagiahukpaktunik nikikhailiukpaktunik nikitianik ilauyunik ikaluktuktumablugit ilumingnik. Pihimayunik havauhit titigakhimayunik ilauyunik ikaluit niuvgutauvuktunik havakvinit Nunalaani Inuit Katimayit tahapkununga inuungnit ungunahuakpaktunik inuungnuttauq tuniblugit havauhit pilaakilutik piyukhaungitunik havauhit Ikaluknik Niuvikvik Havakvik havakuivuktunik havauhinik ihuaktumik niuvgutauvuktunik ikayutauvuktuk akia ungunahutuk ikayukpaktuk nikhaigutinaitumik nirgitiaknaktuk.
- f. Havakuivuktunik uhumadjutaublutik ilauyukhunik malikgakhainik naliak malikgak titigakhimayunik ikayutauhunguyunik uingainaktumik nuutanik kakungugaikput atukpaktakhainik uupalungaikhimayunik (unalu, kanukgiliuaktuukhak ihuigiyaugumik malikgaknit havauhint Niuvikvik Ikaluknik Havakvik akungainik nunalingni talvanituniklu nunalaanit).

2. Ikalukhiuktit Munakgiyauvuktunik

- a. Ilauvuktunik ukalukpaktunik kanuk ublumimut upidjutaavuktunik ikalukhiuktit munakgivuktunik havakvinit talvani Nunavut. Havakhimayunik titigakhimayunik naunaitkutamik atugakhunut atuknianut uvunalu pivuliavuktunik ungmaktauyukhunik ikalukhiuktit havauhinik ayuuknakhitivuktunik, uvunalu havauhinik aulaktitauyukhunik ikaluknik ayuuknakhivuktunik ilaani.
- b. Havakvit aulayuitunik ikaluknik niuvgutauvuktunik, ilauvuktunik uukalukpaktunik ipiknaktunik pitailiblugit ihuinakgutivuktunik. Nunalingni puimangitunik aahikuknahuaklugit angunahuakpaktunik havagivuktainik atuktauvuktunik huli.

- c. Ilauvuktunik uvagutlu ikayuknahuakpaktugut havagiblugit ungigliyumikhugit pinahuaknikmut munakgiyayukhunik piutigivuktainik ikalukhiuktiit.
- d. Ilauvuktunik avaakugutauvuktunik pivuktunik ilaani munagiblugit ikalukhiuyuktunik talvunakukhutik HTO malikgait naliak nakugutauvuktunik ikayutauvuktunik pivuktukhunik ikalukhiuyuktunik (unalu, hupimuutikhugit kapukvit kakivuktukvit ikalukhiugangumik ammigaikgangumik ikaluit naliak ilitukgiyauvuktunik ikalukakniinik).
- e. Ilauvuktunik ukalukhimayunik RWOs tigualiutivuktunik amigaitunik titikgaktiinit upidjutauvuktunik tuniyayukhunik naunaitkutak havilhunik. Atukhimaitunik naunaitkutak huvilhainik pilugit tuniyaulutik ihaagiahuktunik nunalingni.
- f. Pihimayunik tamakpiavyainit naahugivuktunik ilaayunik uuktukgumavuktunik niuvgutihumingnik ikaluknik (unalu, kapihilik, tiktalik, mikkulik, tahikmungakpaktunik tiktalik).
- g. Kanuggiliukpaktunik angunahuakpaktunik ikalukhiuyuktunik tunikhukpagait nunamingni, ilauvuktunik ukalukhimayunik uktukgumavuktunik niuvgutikaklutik alauyunut niuvikpaktunik (unalu, uuyagukhiuktinut, uumiakpainut akuinik uhiuvktunik, naliak hilaatanit Nunavut talvanilu Kanatami). Pihimayunik ukakhimayunik ilihimayunik Inuit ikalukhiukvinik ammigiblugit ammigaitunik tahikganik pidjutitaktunik ikayutaulutik nuutanik ikalukhiukviugumik.
- h. HTOs talvanitilugit katimayunik ukalukhimayunik naahugivuktunik uktuutaulutik ikayuklugit katitigilutik munakgiyaulutik uniklutinik naunaitkutakhunik.
- i. Pihimayunik ukakhimayunik ilaayunik ilungit nunalingni havagivuktainik havagivukhimayainik munakgiblugit uniklutaavuktuniklu. Hvauhinit ilidjuhikgiyainik, ilungit ilaayunik uniklutainik angunahuakpaktunik tutkikhiutainik atuktauvuktunik talvuna 2004 Nunavut Nirginitut Angunahuaktauvuktunik Naunaiyukhugit nakugiyauvukhimayuk nakugutaublutik tahapkunani Inuit. Tahapkuat ukalukhimayunik atufaaktakhainik tutkikhiutanik nirginitut atuktafaaktukhunik imalu munakgiyauvuktukhunik uniklutinik atuktauvuktunik.
- j. Ilaayunik ukakhimayuniklu ihaagiahutauvuktunik iliktiktauyukhunik ilingaiklugit munakgiyayukhunik uniklutinik atuktauvuktunik ihuakhaklugit havayautikut karitayuyukugutainik uniklukpaliktukhunik (unalu, talvunakuktilugit karitayuyukut naunaitkutak atadjutilugu hivayautmut naliak karitayuyukugutinik atuktauvuktunik), atuktakhungnik naunaituk atugakhunut (unalu, titikgaut unalu titikgavikhak) nakungituut atukgianginik hila uukiumi aalapaknakpalakmut titikgagiami hilami talvani Nunavut.
- k. Ilungit ilauvuktunik ukakhimayut ungnigutivuktunik pinahuakhugit uniklutinik ihuakhailikpaktunik anguyamingnik tahapkununga DFO pilakivuktunik ihumagiipaktunik hivuliublugit ilaayukhunik havauhit kakugu pirgumiyaunukhungmatalu. Kihimi, ilauvuktunik kauhimagumik kauhimayagaikpaktunik ipiknaktunik

munakgiyauvuktukhunik unukluktauyukhunik ilingainaktumik kinguvakhuvut kakugu ikalukhiukpaktukhunik.

- l. Ilauvuktunik ukakhimayuniklu nunalingni uuktugumainakpaktunik kakugu ikalukhiuktit ihiviukhivuktunik ilihaktauvuktunik talvani tahikgainik. Pihimayunik ukakhimayunik amiggivuktunik ikalgukakgumik naliak pilgumikhimayunik ikalukhiukvuhimmaitunik humi, imalu uuktuktaugumik nuutanik ikalukhiukviugumik niugutikakpaktunik ikaluknik. Inuit ilihimavuktainik amigiblugit ikaluknaktunik nuutanik tahikgainik.
- m. Ilauvuktunik pihimayut atahuiyumik ukalukhimayuk havauhit Inuk naahugiyauvuktuk avaakukgutigitlugit munakgiyauvuktunik naunaitkutanik havakvinut DFO, piyukhut havagilugit DFO avaakukgutaulutik tamakpianginik naunaiyuktauvuktunik havauhinit naunaitkutanik imalu ayuuknaitumik pinaktukhunik tukihiyarutinik tuhaktitauvuktukhuniklu nunalingni kanukgitunik ilingaktikgivuktunik munakgiyauvuktunik naunaitkutanik ikalukhiutit munakgivuktainik (unalu, DFO havatiaktukhunik itkumanahuaklutik havaklutik havauhit-avaatingnut tuuhadjutigiknikmutlu).
- n. Inuit ilauvuktunik piungitunik anguuvuktainik ataniktuutaulutik tahapkununga kavamanit naliak titikgakhimayunitlu.

3. Anguniaktit Nanirgiaktukpaktunik Havakvit Pinahuaknikmut Havakuivuktunik

- a. Ublumi, HTOs talvani inugiaknikmi ilihakatigiktunik atugakhuliuknikmut ukalukhimayunik havagiyuumingitainik naapkinahuaklugit ilikuaktunik havauhinik imalu piyagailikgumik havakhakgiakpalaakgumiklu. HTOs naunaiyukhimayunik pivuktunik amigaikyumivuktunik atugakhainik havakuivuktunik aulaktikgutikhunik kanukgitunit havagiyauvuktunik uktutikhunik, kihimi Niuvgutauvuktunik Ikaluknik Pangnutauyunik.
- b. Ilauvuktunik ukakhimayunik pigumik ipiknaktunik puiguktaunaitumik nalaumavuktukhunik atugakhainik (unalu, ilihaktitauvuktunik, manikhak, havakpaktunik) imalu atugakhainik havauhit upalungaikhimayunik hivugut nuutanik malikgakhainik pilgaktinagitlu.
- c. Pihimayunik ukakhimayunik inuugiangitunik nunalingni naliak havakviuganginakpaktunik nunalingni pivuktunik ikaukhikariakaktuniklu.

4. Havakatigiknik

- a. Ilauvuktunik ukalukhimayunik nunalingni, kihimi inuugiangitunik nunalingni, tuhaaktauyuitunik huugiyauyuitunik. Tahapkuat apikhuivuktunik imalu ayuuknakhivuktuk kiuyukhunik. Havakatigiknikmut akungainik HTOs, RWOs, kavamaitlu pilutik malikgakhainik hivumuknikmut havakatigiktiakpaktukhunik atautimi.
- b. Ilauvuktunik ukakhimayunik nunalingni tuhaktitauyuitunik ammigipkaiyuitunik nuutkayuitunik ihiviukhivuktunik havaktut naliak havagiyauyunik nunaini imakakniinik, naliak naunaiyaiyunik ihiviukhiyunik havaktunik imalu tuuhuvaktunik havakautyumavuktunik ilaulutik ihiviukhiyunik malikuivuktunik talvanitunik Nunavut Nunaalani Humi. Tahapkuat ukakhimayut tuuhaktitauhunguyunik pargumiyauyunik ihiviukhiyunik naunaiyaiyunik ukaktauhunguyunik kihimi tuuhaktitauyuitunik huli havaktinit havaktitauyukhunik nalaumavuktukhunik kiuyauyukhunik naliak takuyaktuiyukhunik havakvinut havakvinit tahapkuat DFO.
- c. Havagiyumiktakhainik tuuhaktitauvuktukhunik havakuivuktunik tahapkununga Nunavut Ikalukhiuktit Malikgait ilauyunik katimayukhunik nunalingni kaiyukhunik Inuit ukaktukhunik hivuliuyukhunik imalu tuuhayauyukhunik kiuyauyukhunik alauyunit nunalaanilu.

- d. Ilauvuktunik uakhimayunik pumayunik havaktukhunik DFO tapkuatlu NTI kaiyukhunik ilauyukhunik AGMs Nuunguyup Ukiukgiyanik Katimadjutit katimakatauyukhunik alauyunitlu panarinitlu (unalu, Tunungani Kuapait) piyukhunik nuutanguktiklugit alauyunik nunalingni katimakatauliktunik uuktutauvuktunik malikgaliknik.

5. Inuit Qaujimajatuqangit

- a. Ilauvuktunik mihimagavuktunik iluumi Inuit Qaujimajatuqangit ilihimavuktunik pitiaktauyuitunik unalu/naliak ilihimayuyuitunik kavamanit naliak havaktut ihiviukhivuktunik imalu avaakugutauvukhimagayunik ipiknaktunik havaktitauvuktukhunik, ipikgilugit hivuliuvuktukhunik Inuit Qaujimajatuqangit. Ilauvuktunik mihimavuktunik ilaani, kablnat nalukhunginamik kablnat havauhinik atuktaullualiktunik ublumimut atukgunnaikhugit Inuit Qaujimajatuqangit imalu aklingnaktunik havauhit tahapkuat Inuit angunahuayuktuniklu.
- b. Pihimayunik ukakhimayunik Iniiknikhunik pihimayunik ilihimablugit puiguyuitunik tukihigiarutunik tahapkuat ilauvuktukhunik iklalukhiuktit munakhivuktunik.
- c. Havaktitauvuktunik naunaitkataliknik ipiknaktunik alunguktiktauyunik atiinik atukpaktainik ungmaktikgutauvuktunik Malikgakhuk Nahugiyukhunik Makpirganik naunaitunik Inuinnaktun havauhinik, ilaulugit Inuktitut atiik Niuvgutauvuktunik Ikalukhiuktinit Pangnutauyunik.

6. Akhuukgutauvuktunik Malikuivuktunik

- a. Ilauvuktunik ukakhimayunik nunalingni pumayunik ihuakhailutik malikgakhainik kauhimayauvuktunik havagiyayukhunik inukmit nunalingni hivuliuvuktukhunik, havagiyukhainik ikayukhiklutik havakvinit HTO, RWO unalu/naliak DFO havauhit ipiknaatkiyaugumik ihuigiyaavuktunik.
- b. Ilauvuktunik ihumagivuktainik pirgumiyaugumik havagiyayukhunik talvunakuktilugit hivumukpaliakmiyunik huakhikpaktunik malikuyavuktunik (unalu, kaaniktumik pirgumiyauliktuk maliklugit taimaktitauyuk ikalukhiuktitauyuk nuutkayuitunik kanikhimaktunuu) imalu paalihimikipaktitauyukhunik inuknik pivikhaikut pidjutauvuktunik.
- c. Ilungit ilauvuktunik ukakhimayunik ihumalukpaktunik huugiyuitunik Kavamait Nunavut Anguhikiyit Havaktit talvani nunalaani.
- d. Ilunginit ilauvuktunik ukalukhimayunik talvani nunalingni ayuukhaktunik pivuktunik nikhikgaktunik kugakni kihimi ukagiyavuktunik ikayukhikhutik Kavamanit Nunavut Anguhikiyit Havaktit. Kimaivuktunik imalu havilhaitunik angunahuaktunik ukakhimaitumik ihumalutauvuktuniklu ilunginit nunalingni.

7. Alauyunik Ukalukpaktunik, Apikutaavuktunik, Ihumagiyavuktuniklu:

- a. Tamakpiavyait nunalingni ukagivuktainik hugiyayuyuitunik havakhautinik (unalu, ikaluknik niuvavik, nunalingni kikumavit pihimayukhunik uvunalu puuktuklugit ikaluknik), naapkivuktainik kihimi pinahuaktukhunik maniliuknikmut niuvgutauvuktunik ikaluknik.
- b. Atuinaktaktuk imalu akikituk tingmidjutikhunik aulaktitauyukhunik ikaluknik havauhit naapkiyauhainaktunik ilauvuktunik ukakhimayunik havakhakiupaktunik naudjutiyukhunik havagiyauganginaktukhumik ikalukhiuknikmut.
- c. Ilauvuktunik ukakhimayunik ikaluknik niuvavit havagiyuitainik niuvikviuyukhunik maniliuknikmut naahugivuktukhunik niuvgutauyukhunik ikaluknik nunalingni, ublumimut akitukpaliavuktunik niuvikgiami ikaluknik nivavikmit akituupaktunik.

- d. Ilauvuktunik ukakhimayunik amigaitunik nunalingni pikangitunik niuvavikmik ikaluknik piumavuktunik naahugivuktunik aulaktiklutik niuvavikhumik.
- e. Ilauvuktunik ukakhimayunik ihumalukgiyainik ilingaktikgivuktunik imalu ilingakluni, kimaktaulutik naliak kimakhimayunik havakvinit naahugivuktunik haalumaktiklugit nunalingni tahikgaliknik.
- f. Ihumalutauvuktunik ukakhimayunik hivugani kablunat nunaianik niuvgutikakpaktunik Ikalukpiknik, hivumut ilingaktikgilikhutik niuvikvinik talvani Nunavut. Ilauvuktunik apikhuivuktunik taamakpianganik havagiyayunik ihuigiyauvuktunik ikaluknik nautiyunik.
- g. Ilauvuktunik ukakhimayunik havakuivuktunik ilihaktiklugit kablunat pitkuhik atuktauvuktuk Inuit ipikgiyauvuktunik inuuhinik ikayutauyukhunik aulaktikgutikhunik uuktutikhunik alaktikgutikhunik malikgakhainik. Havauhinik ilidjuhinik, Inuit ilihimayauvuktunik ikaluk pitiaknaktuk ipiknaktumik havagiyautiakpaktunik ikaluit, piblugit nirgiblugit mikauguluakhutik, imalu mikauguluakhutik nirgiyauvukmiyuut, nirgipkakhugit kiingmit naliak tuutkukhugit kakugu nirgiyauyukhunik.
- h. Ilungit ilauvuktunik ukakhimayunik ihumalukpaktunik ilingaktiknaitumik nirgitinik malikgakhainik atadjutauvuktuniklu havakuivuktunik ilaani ayuuknakhitivuktunik niuvutikagumayunik ikaluknik.

Kinguani Havaaghat

Tamna pivaliania atuqpalianialu tamna uuktut Nunavut Iqaluliquitit Maligait ilautitniagai qaphit ilavalli atugakhat:

- Kinguagut inungnik piqatigiktaqni katitviunit, tapkuat Havaqatigit Ilagit atuqniagai ukuat tuhagakhat piqatigilugit Maligait Pinaqhimanit Alilayuq, ahiilu tuhaqviuyut pitaqni atuqtitlugu 2025 pivaliatitni Unniqtuttiaqhimayut Maligait Hanatyuhikhat, tapkuat tiliuqniagai tuhaumatitni uuktutit maligaliqutit titiqat maligaqnut.
- Tamaat atuqpaliani tapkuat Tamaitnut Iqaluit Parnaut uuktutauyuq piyaqaqniaq angirutinik maligaliuqtitlu ihuaqhaqnit.
- Titikgakhimayunik malikgaliukgutainik pilutik hivuagut-taiguaktauyukhunik *Kanatami Tuhagakhaliugat I (Canada Gazette I)* (tamna atuktauvuktuk taiguakgakhuk talvani Kavamat unalu Kanatami) kakugu taiguakgakhuk kiuyauyukhunik ilaayunik avaatingnut Kanatami.
- Kinguagut ihumagilraqlugit inungnit uqauhiqaqviuyut pitaqni, tapkuatlu angiqtauni talvanga Kavanauyuq Katimayinut, tamna kingulliqaq maligaq hatqiqtitauniaq titiqanut talvani *Kanatami Tuhagakhaliugat II (Canada Gazette II)*, atuliqtaulunilu.

Nutqarutaanit

Tahapkuat Havaktut
Havakagiktunik
kuyakgiyainik
tamakpianginik
ilauvuktunik
ikayutauvuktunik
ihumatuyunitlu,
ungmaumayunik,
imalu itkumayunik
ukakhutik
tamakpianganut
inugiaknikmi
ilihakatigikpaktunik.
Havaktut

Havakagiktunik ayuukyumivuktunik aah ammigaitunik ihumadjutauvuktukhunik ilauyunit ipiknakgumik
kiuyavuktunik havagihimaklugit aulaktikgutikhunik malikgakhuk nuutanik malikgaliuggutainik.

Uvagutlu itkumanahuakpaktugut havakhutaa, pitiaknahuakhutaa kauhimanahuakhugit
tuuhadjutigiknikmut havauhinik malikgakhainik aulaktikgutikhunik pivuliavuktunik, pigufi iliffi naliak
nunalingni kakugu apikutikagumik naliak puimayunik ilauyukhunik kiuyavuktunik, pitiaklutit
takuyaktuklugit uvani DFO.ARCNFR-RPNARC.MPO@dfo-mpo.gc.ca.

Wuiwuak A – Mikauyunik Aviktukhimayunik Inuknik Katimayunik Ukakgiyauvuktunik Apikutaouvuktunik

1. Piguvit ilihimagupkit naamukgiblugit kauhimaglugit munakgiyauvuktunik uniktutinik havakhautinik kanukgitunik ublumimut aulaktikgutikhunik ikalukhiuktit naunaitkutakhumik? Nalukhaguvit, pitiaklutit apikhilutit ikayuktikhungnik apikhuiyakni naliak ihumagiyakniklu.
2. Ilvitlu nahugivukpit ihumadjutigivuktangnik ilingnik nunlingni havakgumablutit Havakvinik Ikalukhiuktit Taryumi munakgiyukhunik ikaluknik taryukmiutaniklu nirgitainik talvani nunaangni?
3. Piguvit angikhimayutit, huuk? Piguvit kingiihimaguvit, kanuktunihumadjutikakkit, uvunalu ihumadjutikakkit ihuakhailutit nakugutikhunik ihumagivuktangnik?
4. Ihumavit takungnikpit ayuuknakhitivuktunik ilaani uktutikhunik upidjutauyukhunik munakgiyauyukhunik uniktutinik talvunakukhimayunik Nunavut Ikalukhiuktit Malikgaliukgutainik?
5. Ihumavit ihumadjutiblugit nalikmut puiguiyunik talvunga utuutunik upidjutaouvuktunik munakgiyauvuktunik uniktutiniklu?
6. Ihumavit kanuktun ikayutauyukhunik puiguktaunaitumik angunahuakpaktunik munakgivuktukhunik uniktutinik angunahuakpaktainik aulakhutik?
7. Ihumadjutikakkit apikutikhunik naliak ihumadjutikakait kanukgitunik uktutinik naunaitkutanik malikgakhuk talvunakukhimayunik nuutanik malikgaliukgutainik?
8. Havahinik puiguvit kanukgitunik ublumimut malikgainik ikalukit naunaitkutak atuktaouvuktunik uulapikivukpitlu naliak ilvitlu ihumadjutigiyaaatit alunguktauyukhunik?
9. Kanuktun uktutinik alunguktauyunik naunaitkutanut atuknianut kauhimagiitlu ilvit angunahuayuktutitlu?
10. Ilvitlu nakugivigiit kanuktun tuhavuktuutit kanukgitunik Niuvgutaouvuktunik Ikalukhiuktit Pangnutauyunik havagiyauvuktunik huli? Ilvitlu pikakit apikutikhanik naliak ihumagivuktangniklu?
11. Piumavit havaktiugit Anguniaktit Nanirgiaktukit Havakvit ukaluktukhunik nalikmut havakuivuktunik ikayutauyukhunik Ikalukhiuktit Taryumi Kanatami pigumiyauvuktukhunik *Ikalukhiukit Malikgak?* Piguvit angikhimaguvit, huuk, unalu piguvit kingiihimaguvit, kanuktun ihumadjutigivuktangniklu?
12. Ilvitlu pikaguvit ihumadjutigiyaknik havahinik taiyuyukhunik Niuvgutaouvuktunik Ikalukhiuktit Pangnutauyunik taimatut Inuktitut?

Nalunaitkutak B – Ilauhimayunik kauhimayauvuktunik tuhayauyukhunik havakvinit Nunavut Ikalukhiuktit Malikgakhainik

- a. Ilauvuktunik ukakhimayunik ihumalutauvuktunik kanukgitunit pitkuhik atukhugu ilingaktigivuktunik havakvinik uyaagukhiuktit havakvit, tamangnik kanituinik tahikgaliknik.
- b. Adjikutavyanik uvani 2019 akuivuktugut, ilauvuktunik ukakhimayunik ihumalutauvuktunik kanukgitunik talvanikmiutaungitunik havaktut ilikgiyunik havakviuyukhunik naliak atuktakhumingnik iikhitaktuukhunik taryukmiutanik imakmiutanik nirgitinik avangmuyukhunik taryuini Nunavutmi taryumi. Ilauvuktunik pivukhimayunik apikhuiblulik ikayuktukhunik kihmi ikayuktuukhaikpaktuk.
- c. Ilauvuktunik imihumalutigivuktainik ingattakpaliayunik nunami hallumailgunik nikuungakpaktunik (unalu, ingutaktunik havilhunipaliayunik taryukmiutanik nirgitainik). Nirgiyauvuktunik malikgakhainik pilugit ihiviuktauyukhunik aulaktikgutikhuniklu.
- d. Ilauhimayunik ihumagiyauvuktunik ukalautigiyaupuktunik kauhimayauvuktunik Nanuknik (unalu, atuktauyuitunik nalaumungitunik huvilhainik nirgitit nalautakgutaupuktunik) unalu angunahuakpaktunik tuktuhiukhimakpaktunik Tuktunik.
- e. Ilauvuktunik ukakhimayunik kanukgitunik ingatakpaliayunik uumiaktuktunik imalu ukakhimayunik naahugilikitunik nuutkaktitauyukhunik pigumiyauyukhunik taryumi.
- f. Havaktut pihimayunik havakuivuktunik havauhinik Kavamat Nunavutmi havagifaklugitupalungaiyuklugit pitkuhik atuklugu ilihaktauyukhak Inungnik kauhimayutukauvuktunik avakugutiyukhunik havagivuktainik talvungaulutik ungaayukhinik ilihakvinut ilihautit ilihaktauvukunik.